קול מעבר לגבול

למחמד נימר אל־הואדי, ראש מרכז הסטודנטים הערבים בישראל
עתה עורך־דין באום אל־פחם

עבר,
החדש
ירורק).
יש אישים
המכתב:

את היא
טוב עשית. גם אני
אצלנו השתנתה בזמן

הודים זקוקים לכל מיליוני
בעיי. גם אני לא נוכל להכחיש
הערבי היתה בוודאי מגיעה כבר לתי־
שובות שהיו מבטיחות עתיד גדול לאיזור
את הסכנה המתמדת לשלום. כדאי לזכור את

אינני יודע מה נשיג מאורגוזי, ליבריה או צ׳ילי,
תהיינה לצדנו או נגדנו. גם אינני יודע מה נקבל
הגדולות הנלחמות למען ענייניהן הפרטיים. מדוע
עשה אנחנו והיהודים יד אחת ועדה אחת לטובתנו, ורק
טובתנו?

לולא הזרים היינו בודאי מסדרים את עניינו עם היהודים
בשלום מזמן — לדעתי עוד לפני שנה וחצי, ובארצות אלה,
לא בחוץ. אבל יש גורם זר ששם את כל הנסיונות לאל
והכשיל אותם לגמרי. אני יודע מה שאני כותב. אבל אינני
יכול לכתוב כל מה שאני יודע.

מאידך אני רואה שרוב האחראים כאן כופים את דעתם
בכוח, מטילים מונופוליזן על מנהיגות העם ועל השלטון. הם
הכניסו פחד אל לב העם, הוליכוהו בדרכים המנוגדות לטובתו
האמיתית. לכן קרה אשר קרה.

הדברים הולכים ורעים. דחיית יישוב הסכסוך עם ישראל
על בסיס הבנה אמיתית והתפשרות הדדית אינה לטובת
היהודים. גם לא לטובת הערבים.

עיכוב זה ירחיב את התהום ויאפשר למחפשי הנאה עצ־
מית להתבסס בה. לכן אין מצבנו הנוכחי דומה למה שהיה עד
כה. אנשים התחילו לחשוב במושגים של כוח והרגשות

עורך־דין מוחמד נימר אל־הוארי
אולי

הלאומיים הקיצוניים מתרחבים והתרופה שהרופאים היו
נותנים מקודם לחולה מעוררת בו עכשיו בחילה — נודף
ממנה ריח לא טוב.

חלק גדול מהערבים רואה עתה שאין כל טעם לתבוע
את שיבת הפליטים לבתיהם וגם משא ומתן נראה להם
מיותר — יהיה זה ישיר או בלתי־ישיר. הם אינם רואים כל
תועלת בשיחות עם או״ם, וכל הנאומים שהם שומעים מאוסים
עליהם — יש לנו, הם אומרים, דרך אחרת להסדרת העניין:
כוח הזרוע.

אך ישנם גם מעטים שאין דרך זו דרכם — הם דורשים
פשרה, רואים את הצורך בהסכם עם ישראל הרצוי על
הבסיס הבא: א) שחלק מהפליטים יחזור. (החלק שיישאר
יהיה קל יותר לתת לו פיצויים ולסדר אותו). ב) שחרור
הרכוש והכסף המוקפא וכו׳.

אני חושב שהצעד הראשון לקירוב הדעות והסדרת
הסכסוך תלוי עתה בישראל. אם יהיה לה האומץ הדרוש והיא
תטפל במהירות במחלה זאת, על יסוד אמיתי ומשכנע זה,
יהיה זה בסופו של דבר לטובתה היא. אחר כך יראה העולם —
ואפילו הערבים המהססים — את זה בעין טובה ויזקוף את
הדבר לזכות ישראל.

זה הדבר אשר עלול לבטל את רגשי השנאה ושאיפות
הנקמה. ואז ישובו המים לזרום באפיקם הטבעי. לולא הייתי
בטוח במה שאני אומר לא הייתי כותב דעתי זאת. אין
האנשים רוצים לסבול יותר הכרזות ריקות ותמרונים אינ־
סופיים והיום אנחנו, וישראל אתנו, זקוקים לפעולה ממשית
וניהול כלכלתנו על יכודותיה הטבעיים הנכונים.

נמאסה לנו מדיניות הנשק, ההתפרצויות וההריגות ובז־
בוז רוב הכסף בדרכים שאינן מקובלות לא על אללה ולא
על אדם. אנחנו רוצים לחיות למטרה שברא אותנו אלוהינו,
אין אנו רוצים למות בשביל מדיניותם הקלוקלת של סוכני
האינטרסים הזרים.

זה כל מה שאני יכול לכתוב לך במכתב פתוח זה *.
רצוני לשלום הוא הדוחף אותי לכתוב לך והעתיד יעיד ויוכיח
כי השקפתי היא הנכונה. עוד תבואנה הפתעות רבות, כפי
שכותב המשורר הערבי:

והביאו לך הימים דברים שאינך צופה,
וידיעות תובאנה לך מאנשים אשר לא פנית אליהם...

אבי... ו... שולחים לך דרישת שלום ומבקשים מאללה
שתצליח במסעך לשלום בין שני הצדדים.

* המכתב עבר צנזורה ירדנית וישראלית.

ראו העבלונים שכל השידולים אינם מועילים,
פנו לאמצעי האחרון השמור בידיהם למשיכת
עין הציבור: הפגנה רבת־משתתפים שעברה
בתהלוכה צבאית דרך רחובותיה הראשיים של
תל־אביב עד הגיעה לבית הדר, מקום מושבו
של המפקח מטעם משרד החקלאות.

דרישות העבלונים: הספקה סדירה של
מספוא לבהמותיהם במנת מינימום של 150
ק״ג שעורה לחודש שמחירה הרשמי הוא
שמונה גרושים הק״ג בהשוואה למחיר השחור
של חצי לירה ויותר כאשר אפשר להשיג
את השעורה בשוק השחור.

אומרים העבלונים: אם המדינה יודעת
לקעקע את גפיה של כל בהמה לשרות מי־
לואים, מן הראוי שתדאג לה גם למזונות
סדירים.

הים
לא תפקיד משטרתי

לפני 74 ימים גויסו שוטרי נמל חיפה,
בתוספת תגבורת מתריסר תחנות אחרות,
כדי לגרש בכוח הזרוע את ימאי אי/ק תל־
אביב מאנייתם. הימאים התנגדו בכוח ובחי־
מה שפוכה, עוררו בהתנגדותם המוני אוה־
דים על החוף להפר את הסדר ולתקוף את
שומריו. השבוע קם בית־המשפט הבלתי־
תלוי, הכריז: פעולת השוטרים היתה בלתי־
חוקית, התנגדות הימאים היתה מוצדקת.

עשר דקות לפני התחלת הקראת פסק־
דינם של 16 ימאי תל־אביב, שטרם זוכו עמ־
דו אלה מחוץ לבית־המשפט המחוזי, חיפה,
כשחלק מהם מקבל את הקצבתו החדשית
מכנס הימאים וחלק מקבל מתיכות של חב־
ריהם בחו״ל.

„הנה עברו עשר הדקות האחרונות של
החופש!״ התלוצץ אחד הימאים רחבי־הגרם
שעה שנכנס עם חבריו שתפשו את מקומו־
תיהם על ספסל הנאשמים בתוך הסוגר.

קהל המאזינים היה מגוון ביותר, מורכב
משוטרים (ביניהם הקצין בודינגר ואחד ה־
שוטרים העדים), ימאים מאניות אחרות וידי־
דותיהן של הנאשמים. על הספסל האחרון
מול שולחנו של השופט, ישבו בנחת חמשת
עורכי־הדין והתובע הכללי.

השופט ד״ר א. שאל, בגלימתו השחורה
גבה קומה, ממושקף ובעל שערות חומות
התיישב ליד שולחנו, סמך את ידיו על ה־
דוכן שארבעה ספרי חוק עבים נחו עליו
והחל מקריא בשקט ובמהירות את פסק־
הדין, בו זיכה ראשית־כל ארבעה נאשמים,
ולפני שהמשיך בקריאת סקירתו שהיתה
מסוגננת במיטב השפה העברית ומתובלת
בדוגמות בשפה האנגלית ביקש מהקהל לא
לנסות לעזוב את האולם באמצע קריאתו,
הוא לא ירשה זאת.

ואכן היתה סיבה לכך: סקירתו שהש־
תרעה על 25 עמודים היוותה רק חלק מפסק־
הדין שהמשכו נדחה למחרת היום. הקראתה
נמשכה שעתיים תמימות, בשעה הראשונה
התעכב השופט על פרטי הפעולה, וההאשמות
(11 במספרן: 9 מהן אשמות תקיפה, אחת
קשירת קשר, ועוד אחת: הכשלת שוטר
בזדון במילוי תפקידו).

כעבור שעה זאת החלו הנוכחים בקהל,
להראות סימני עצבנות שהתבטאו בכך שכל
דקות מספר קם מישהו מעל אחד הספסלים
והציץ לעבר דוכן השופט לראות כמה עוד
נותר לשופט להקריא. אך האכזבה היתה
מרה, כי כל מה שאפשר היה לברר בודאות
היה: ליד השופט מונחת עוד ערימת ניירות
בעובי של ספר.

כשעברה מחציתה של השעה השנייה הגיע
השופט לנימוקיו לזיכויים של מספר נאש־
מים, שאחד מהם היה רב החובל אייק. הכ־
ריז ד״ר שאל, שופט המחוז: „אנשי צוות
האנייה היו רשאים להתנגד למשטרה שעלתה
על האנייה כדי להוריד את הימאים... לא היה
תפקיד משטרתי לעלות על האנייה כדי להו־
ריד את הצוות.״

שעה שהשופט הקריא את נימוקיו לא ניכ־
רו כל הבעות הפתעה, כעס, או שביעת רצון
על פניהם של הימאים ששמותיהם הוקראו
בזה אחר זה, פרט לחיוכים דקים וקלושים
לעבר ידידיהם מבין הקהל, שחלק מהם עסק
בקילוף תפוזים ואכילת כריכים בסתר.

כעבור שעתיים פגה המתיחות כשנתברר
לכל ששישה ימאים זוכו ועשרה אחרים חיי־
בים לחכות לגזר־דינם למחרת היום.

אולם עובדה זאת לא העכירה את רוחם
של העשרת ומיד בצאתם החוצה נטלו לידי־
הם זכוכיות מפיחות והשקיפו בליקוי החמה
שהיה באמצעיתו אותו זמן.

ארגונים
מגן דוד ירוק

משמישמש ובא יובל החמשים לעלייתו לא־
רץ מרוסיה ישב חיים לייבוביץ׳, 61, בעל
בית החרושת לשמנים עץ־הזית, בדירתו התל
אביבית, עילעל בדפי האלבומים האישיים
שלו. לאחר שחמשים השנה חלפו לפניו ב־
צילומים בשקפם את פעליו הרבים (ביניהם:
נתין תורכי מלידה בצבא התורכי, יסוד מכ־
בי״אש, תזמורת המשטרה, אגודה ימית זבו־
לון ומגן דוד אדום), הניע ראשו ואמר בכו־
בד ראש: „היו זמנים...״ אחר יצא למשרד
בית־החרושת, בהנהלתו הוא לוקח חלק פעיל
יחד עם חמשת בניו ובנותיו. ליד דלת המש־
רד נעצר: רוכל זקן מכר לעקרות־בית ש־
הצטופפו סביבו בצל ירוק ומעובש קצת,
תמורתו קיבל לדרישתו שתי לירות עבור
הק״ג.

ליבוביץ׳ הפליט „צער בעלי חיים״, נכנס
למשרדו, ישב על שולחנו והגה רעיון: יסוד
אגודה שתקרא מגן דוד ירוק (על המשקל
מגן דוד אדום) שתעזור לאוזרח לעזור לעצמו
להשיג את מינימום הירקות הדרושים למח־
ייתו.

אופן הביצוע, כדוגמת איטליה, אנגליה
ושוויץ בתקופת מלחמת העולם: כל שעל
אדמה בעיר ובכפר, בחצרות ועל הגגות,
ינוצל לזריעה אינטנסיבית של שלושת סוגי
היסוד של הירקות: בצל, תפוחי־אדמה ועג־
בניות. האמצעי: אגודת מגן דוד ירוק, אשר
מרכזה יהיה בתל־אביב וסניפיה בכל נקודות
יחליף בגדיו בבגדי עבודה ויקדיש לערוגתו
שעה ליום.

השר התאהב. ליבוביץ, שסבר שההש־
ראה נחה עליו שוב (מאז הפך בעל בעמיו,
חדל ליסד מפעלים), הרים את שפורפרת
הטלפון וביקש לדבר עם לוי אשכול, שר
החקלאות, החל את שיחת בשלוש מלים:
„צער בעלי חיים״, ואחר שסיימה הבין שהשר
התלהב לתכנית, תבע דרבונם של שני גור־
מים, אשר מבלעדיהם לא תתכן ביצועה של
המשימה: הנוער והעתונות.

אשר לנוער ביקש ליבוביץ׳ משר החק־
לאות להפגישו עם שר החינוך, אותו רצה
לשכנע בצורך להחדיר את רעיון מגן דוד
ירוק ללב התלמידים בדברי הסברה קבועים
במסגרת תכנית הלימודים. כמו כן הציע

חקלאי חיים ביקסקי ויוזם חיים ליבוביץ
נסיון

המדינה. האגודה תסייע לאזרח בהשגת זרעים,
כלי עבודה (ואף טרקטור לחרישת שטחים
נרחבים), תקיים קורסים מרוכזים למדריכים,
שבוגריהם יכשירו קבוצות אזרחים וילמדום
כיצד לעבד ערוגות ירק.

מלבד זאת תקצבנה הרשויות המקומיות
שטחי אדמה לאזרחיהן, ערוגה לאיש, יחד
עם תא הלבשה, אליו ייכנס האזרח (ממוכר
העתונים ועד מנהל בנק) בגמר יום עבודתו,
קיום מסיבות עתונאים שתעזורנה להפוך את
הישראלים לאזרחים מחוקלאים.

לאחר שהרכיב את נשיאות האגודה, פרסם
מודעה בעתוני הבוקר, קרא לבוגרי מקווה
ישראל מכל הארץ להתכנס לאספה במלון
פארק, ת״א. המודעה הצנועה נסתכמה בשתי
הפתעות שהפיחו עידוד בנשיאות האגודה.
הפתעה ראשונה: בוגרי מקווה המפוזרים ב־

(המשך בעמוד 10)